Debreczen, 1899. XXVI. évfolyam 94. sz. Szombat, április 22.

Előfizetési árak:
Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden nap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések: Egy hasábos petit soronkint 5 krjával számittatnak.

KÖNYVTÁRA

Előrelátó bölcsesség.

Debreczen, április 22.

(F.) Alig foglalta el hivatalát Hegedüs Sándor s máris az egész ország meggyőződik intézkedésének sikeres voltáról. Első jelentékenyebb általános érdekü rendelete, amelylyel a gabona tőzsde árjegyzésének az egész országban való hivatalos közzététele iránt intézkedik, arról tesz tanuságot, hogy Hegedüs Sándornak a valódi bajok fölismerése és a helyes segitő eszközök kigondolása iránt zseniális érzéke van.

A legutóbbi időben sok szó esett a gabona uzsoráról, amely kétségkivül igen sok embert ejtett már áldozatul és ime Hegedüs Sándor a saját resszortjában máris üdvös és helyes intézkedéssel vág eléje a mondott visszaélésnek. És éppen abban rejlik ennek az intézkedésnek a legfőbb becse, hogy eléje vág a visszaéléseknek, mert hisz nagyon jól tudjuk, hogy ezen a téren az utólagos represszionak fele annyi sikerük sem lehet.

Ezentul a gabona tőzsdei árjegyzések hivatalosan közzé lesznek téve az egész országban, ugy, hogy a vidéki gabonakereskedés a fővárosi ügynökök és tőzsdei manőverek igájától, amely eddig lenyügözte, megszabadul. Nem lesz továbbá az sem lehetséges, hogy lelketlen visszaélők tévedésekbe ejtsék és tévedésekben tartsák a kistermelőket, akiket eddigelé nem csekély sikerrel zsákmányoltak ki. És az sem megvetendő előny a vidéki érdekeltekre nézve, hogy költség nélkül jutnak birtokába a hiteles árjegyzésnek. Szóval ez az uj rendelet sokkal több és mélyebb jelentőségü előnyöket eredményez, mint amennyit első pillanatra belőle kiolvasni lehetne.

Kétségtelen az is, hogy a szóban forgó ujitás a vidéki kereskedelemnek és ennek révén a vidéki kereskedelmi góczpontoknak is hasznára fog válni, ami szintén nem kicsinylendő előny, mert a főváros sok tekintetben ugyis tulságosan fölényben van a vidéki városok fölött. Az a baj nálunk, hogy a világváros szinvonalán álló Budapest és a vidéki városok között tulságos nagy a különbség. A főváros fejlődésében messze elhagyta a vidéki városokat, ugy, hogy most már ezeknek istápolására van szükség.

Meg vagyunk győződve róla, hogy Hegedüs Sándor ezt az anomáliát nemcsak nagyon jól fölismerte, hanem annak megszüntetése érdekében üdvösen és helyesen fog intézkedni. Vidéki városaink s kereskedelmi életük első sorban a kereskedelmi miniszter kezeibe van letéve, aki az ipar fejlesztésével és a forgalmi eszközök segitségével a kereskedelm föllenditésével az ország kulturális és nemzeti konszolidáczióját igen hathatósan fokozhatja és fogja is fokozni.

— **Goluchovszki Budapesten.** Értesülésünk szerint gróf Goluchovszki közös külügyminiszter holnap Budapestre érkezik, hogy a magyar kormánynyal tanácskozzék. Széll Kálmán miniszterelnök éppen e miatt el is halasztotta tervben volt rátóti utját.

— **A Zmejánovics ügy.** Megirtuk annak idején, hogy a szerb egyházkongresszusi választmány, Zmejanovics Gábor verseczi püspök ellen, a miért a Nikolics pakráczi püspökhöz intézett vádlevelében Brankovics György pátriárkát sikkasztással vádolta — vizsgálatot inditott. A vizsgáló-vizettség, melynek tagjai; Nikolics Miron pakráczi püspök, dr. Maszimovics Miklós, Jágics József orsz. képviselő, dr. Polit Mihály és Mehandzsics, — mint értesülünk — szerdán Verseczre utaztak. A bizottság első sorban az egyházkerületi gyülések jegyzőkönyveit fogja bekérni és átnézni, ellenállás esntén, — melylyel a püspök tudvalevőleg fenyegetődzött — hivatalos karhatalmat fognak igénybe venni.

A kuriai biráskodás.

— Saját tudósitónktól. —

Budapest, április 21.

Fokozott figyelmet és érdeklődést igényel az a fontos munka, a melyet a képviselőház igazságügyi bizottsága most végez.

A kuriának választási ügyekben való biráskodásáról szóló törvényjavaslatot tegnap tárgyalta általánosságban,

TÁRCZA.

Dal egy kék ruháról . . .

Megénekelték már a költők
Sok lányt, asszonyt, sok szép szemet,
Sok kis czipőt, selyem harisnyát,
Karcsú bokát, bársony kezet.

Csinos dolgok, szó sincsen róla,
De nékem, tudj' az ég ura,
Mindennél jobban tetszik most, egy
Poétikus kis kék ruha.

Lágyan simul, ölel, sőt néha
Kaczéran lebben, — mily fura,
Egyszerre diszkrét, meg kaczér is
Ez ármányos kis kék ruha.

Sóvár szemmel bámulva nézem
Amint az utczán leng tova
Vigan, csapongva játszi széllel,
Az édes, szép kis kék ruha.

Nézek, nézek fájón vágyódva
A suhogó ruha után,
. . . Ugyan mit is lehet szeretni
Egy ártatlan kis kék ruhán? . . .

Kemil.

Babolcsy Éva históriája.

Levéltári adatok nyomán.

Irta: **Koncz Ákos.**

Kis és nagy kondorosi Kondorossy Menyhért szenátor ur 1676-nak egyik őszi esős délutánján nagy buzgalommal tanulmányozott egy percsomót.

Lassankint leszállt az est, a szenátor ur azonban világot gyujtatott és tovább dolgozott. Miska, az öreg hajdu megcsóválta a fejét, mikor mindezeket látta, mert bár harmincz esztendő óta szolgált anemes városnál, nem érte még meg, hogy a nagyhatalmu szenátor urak közül akár csak egy is világgyujtásnál dolgozott volna.

. . . És a szenátor ur olvasott továbbá a kuszált irásokból imigyen:

Mikoron szülőanyám hozzáerőszakolt ahhoz az emberhez, már akkor Isten a tanum, hogy nem szerettem. A mikor meg elvitt a házához, már harmadnapra megütött, megvert és becsmérelte Istenben nyugvó apámat. Az ágyas házban egész éjszakán át sirtam, ő meg ezéda személyek társaságában hegedősökkel mulatott. Aztán egy év mulva kis lányom született. Beteg nagyon beteg voltam. Mikor hazajött a csapszékből és megmutatták neki a kis porontyot, meg fogta és hozzám vágta ugy, hogy a kis ártatlan nyomba meghalt. Ekkor csak arra emlékszem, hogy kiugrottam az ágyból, megfogtam az uram torkát s addig nem eresztettem el, mig holtan nem bukott ki kezeim közül. Igen megöltem az uramat, nem tagadom. Megöltem, mert ő is megölte a gyermekemet, Nem bánom adjanak hóhér kezébe, hadd törje össze testemet, nekem ugy is jobb lesz a halál . . .

Kondorossy Menyhért szenátor ur letette itten az irást és gondolkozni kezdett. Mentül jobban forgatta eszében a történteket, annál inkább ellágyult a szive. Hiszen atyafiságos kötelék füzte ahhoz a boldogtalan asszonyhoz. Babolcsy Éva a szeme előtt nőtt fel viruló hajadonná. Husz éves most és már gyilkos, ott szenved már hetek óta a városháza nyirkos börtönébe, hova nem jut be a napsugár. Talán éppen az ő szobája alatt törteli kezeit az a szépséges menyecske, a kit az egész város sajnált,

Lapunk mai száma 10 oldalra terjed.

mai ülésében pedig belefogott a bizottság a részletes tárgyalásba. A tegnapi ülés eleven és érdekes vita után azzal végződött, hogy a bizottság a javaslatot általánosságban egyhangulag elfogadta.

Abban a hangulatban, a melyben a képviselőház tagjai a törvényjavaslat tárgyalása elé néztek és reá készültek, nagy és örvendetes eseménynek tünik tünik fel ez az egyhangu elfogadás a politikusok előtt, akik a parlamenti béke fenmaradását őszinte szivvel óhajtják. Mert tudvalevő, hogy bár faktum tárgyát képezi a javaslat, mégis többféle áramlat mutatkozott vele szemben a különböző pártok köréből.

Annak idején, a béketárgyalások alatt, mikor mindenki olyan forrón vágyott a gyors és békés kibontakozásra, minden párt tagjai szives örömest fogadták el kenferencziáikon a kompromisszumnak azt a részét. Csak most, hogy mind teljes békében vehették konsziderácziá alá a javaslatot, támadtak aggodalmak.

Ez aggodalmakat és kifogásokat a következőkben összegezhetjük:

1. lényegbe nem vágó jogi természetü kifogások a javaslat egyes szakaszainak szerkezete és bizonyos jogászi terminusok ellen.

2. elvi kifogások a kuriának a politikába való bevonása ellen s e helyett inkább a közigazgatási bíróság megbizásának kivánsága.

3. Kifogások a kanzelparagrafus ellen a néppárt részéről.

Fölösleges magyarázni, hogy a törvényjavaslatnak e kifogások ellenére való gyors és teljességében való törvényerőre emelése a parlamenti béke fenmaradásának milyen fontos előföltételét képezi.

És épen a bizottság tegnapi ülése, az általánosságban egyhangulag való elfogadás garanczia arra, hogy ez az előföltétel sikeresen meg fog valósulni. Az aggodalmak a kifogások nagyrésze már a tegnapi ülésben eloszlott, a mi Széll Kálmán miniszterelnök tapintatos, meggyőző és megnyugtató erejü felszólalásainak volt az érdeme.

Ezzel simán és sértetlenül ment keresztül a javaslat az első retortán. Kivánatos és remélhető, hogy ugyanigy fog átjutni a bizottságbeli részletes tárgyaláson és a képviselőházi tárgyaláson is. Ezzel azután fölépül a fundámentom, mely tartja és biztositja sok esztendőre a parlament és ország belső politikai békességét.

Budapesti levél.

A „*Debreczeni Ellenőr*“ számára irta:

Gróf Vay Sándor (D'Artagnan).

Ebben az esztendőben szinte nem is volt tavaszunk. A hirtelenül jött késő télből egyszerre átszaladtunk a nyárba, és ugyancsak égetik már az aszfaltot a nap forró sugarai. A kávéházak kifeszitik szellős ernyőit, és a pik-pek helyett a lemonádét, gazószt, és fagylaltot kommandiroz az omnipotens főpinczér. Minden zöldül, és a divatnak a zöld az uralkodó szine. Nemcsak az asszonyok legujabb divatu szerpentin szoknyája zöld, — de zöldek a férfi ingek, a férfi kravátlik, sőt még a kalapok is. Igaz, hogy jó izlésü emberek ezt az átmeneti háborut, nem adoptálja, mindazonáltal vidéki fiatal aristokrata — ha nem vigyáznak — rá tukmálja az élelmes kalmár. A zöld asztaloknál megfogy a munka. A kártya szünetel, de annál inkább folyik a zöld gyepen, a hol nagyban dolgoznak a jockeyk a közeledő futtatásokra. — A nagy hőség egyszeriben aktuálisabbá tette a nyaralás kérdését is. Mert van-e olyan, csak féligmeddig társaságbeli ember is Budapesten, a ki ne akarna nyaralni Ostende, Trouville, Saint-Meuirice csakugy röpködnek ezek a büvös nevek a levegőben. Természetesen ezeknek létjogosultsága csak ott van, a hol a tőke souverain hatalma kezdődik. Anyagi javakkal kevésbbé megáldott emberek megelégszenek a Balaton mellékével, valamelyik kisebb hazai fördővel és a főváros körül fekvő falvakkal. Igaz, hogy a messze utra drága vasuti költségek leszámitva a magyar nyaralás a legdrágább, mert aránylag nagy összegekért semmi kényelmet és temérdek bosszuságot nyel az ember. Először kiálhatatlanok a sváb faluk. Haraszti, Budakeszi, Nagy-Maros meg a többi. Utóbbi helyen, a mint rebesgették nem is vesznek nyaralót, mert valami komplót formát csináltak a fővárosi emberek, és összeesküdtek, hogy nem mennek oda többet. A nagy-marosi svábok valósággal nyuzzák a lakókat, az élelmezés meg szinte drágább volt, mint a fővárosban. Egyébiránt ezt minden Budapest környékén nyaraló egyén állitja, és még a konyha budget pótléka is elégtelennek bizonyul a hónap végén. A mi az élelmezést illeti, ez már a Balaton vidékén, kivált a somogyi részen jóval olcsóbb.

Itt a lakás árak sem annyira exorbitansok, ugy hogy egy szerényebb igényü házban két szobát, konyhát az egész évadra lehet 150—180 forintért kapni. A ki erdős, fenyves vidéket óhajt és olcsóságot, az menjen Gömör felső részébe. Itt olyan mesebeli árkádia van még, hogy pár csibét 30 krért adnak a hegylakók, 20 krért pedig tizenegy darab tojás is kapható. A lakást ugyszólván ingyen adják és egyetlen hátránya ennek az egészséges, tündér szép vidéknek, hogy Miskolczon, illetőleg Füleken tul nincs gyorsvonata. Olyan embereknek azonban, akiket sem üzlet, sem hivatal nem köt, álmodni sem lehet kedvesebb nyaralást, mint a rozsnyói vasas fürdőben például. Itt a természet szépségeit már a kultura is fokozza és az épületekben mindenütt vizvezeték és villamos világitás is van. Ugyancsak remek szép Dobsina, Szádelő, Szádvár, Dernő, Krasznahorka vidékei s hogy mennyire szép és érdekes Dobsina

---

mikor Szováthi Lajoshoz ment feleségül. Aztán neki van kiadva ez az ügy, mert az ő utczájában történt ez a szörnyü eset.

Nehéz verejték ült ki a szenátor ur homlokára, Tagadni e tettet nem lehetett hiszen Éva bevallott mindent. Felmenteni sem lehetett, mert sokkal csekélyebb vétségért éppen az napon két asszonyt tört kerékbe a váradi hóhér. Már pedig holnap reggel neki kellett elreferálni ezt az ügyet a szenátusban, hogy az kimondhassa a deliberatumot.

Főtt a feje a szenátornak, de csakhamar erőt vett magán s biztos vonásokkal felrakta az itéletet, — a mely igy szólott:

Babolcsy Éva asszony, mivelhogy hites urát megölte, az ország fennálló statutuma szerint a város kapui előtt a váradi hóhér által fejvesztésre büntettetik, Megengedtetik neki azonban, hogy Prédikátor tiszteletes Balsay János uram igékkel és szent vigasztalással légyen körülötte.

Még egyszer végignézett az iráson Kondorossy szenátor ur, azután becsukta azt a falban levő leveles tékába, majd nyakába kavaritott a szenátori köpenyegét és hazament vacsorázni.

Másnap hajnalban három mester dolgozott a kapuk előtt. Ócska deszkákat tákoltak össze vérpadnak. Az egyik oszlopon ott függött a hóhér veres köntöse s mikor a szél meg lengette, a járókelők borzongást éreztek a hátukon. Az exmissus szenátor is kilábolt a kapukba, megnézni a bünös asszony temetése előkészületeit. Megrázkódott, mikor a hóhér pallosán végigfutott a halvány őszi napsugár. Szerette volna, hanem őt bizzák vala meg az executióval, de nem kerülhette ki, mert mindegyik szenátor fázott ettől a dologtól.

Délután napszálltára volt kitüzve az itélet végrehajtása. Balsay János predikátor uram előkészitette Évát a halálra. A fiskus meg a szenatorok gyülekeztek a tanácsszobába, mikor a hajduk őrmestere hanyatthomlok rohant közéjük, jelentve, hogy a karczer üres, Babolcsy Éva megszökött s nem találják seholsem.

Utczu a lovaslegények lóra kaptak s nyargaltak a határba. Hiszen nem mehetett messze, mert a Predikátor tiszteletes ur csak imint hagyta el őt sürü könyhullatások közepett. Felforgatták az anyja házát, még a hombárokból is kiforgatták a buzát, de Évát nem tudták előkeriteni.

Kondorossy szenátor ur különösnek találta ezt a dolgot, de nem szólt egy szót sem. Meg talán még ha a szivébe néztek volna, könnyen kiolvasták volna onnan, hogy a szenátor ur egy cseppet sem bánja, hogy az ő lelkiismeretét a *deliberatum* nem zavarja. Ugy gondolkozott, hogy bizonyára elemészti magát Éva és csak azt akarta kikerülni, hogy hóhér kezébe ne jusson patyolat teste.

Elmult két-három nap, de hirt senki se hozott a megszökött asszonyról. A hóhér is hazautazott Váradra és talán el is feledik a dolgot, hogy ha ki nem pattan a titok ugy véletlenül.

Kondorossy szenátor ur ugyanis egyik külföldi barátjától sokat hallott a a pipázás gyönyörüségeiről. Egy izben el is szippantott egy maroknyit s miként Noé a borocskát hajdan, ugy ő is jónak találta a dohányleveleket. Ettől kezdve a szenator ur titkon élvezte a füstölést, pedig a tanács sulyos büntetés terhe alatt több izben megtiltotta a dohányzást. Kétczeresen érdekében állott tehát a szenátor urnak szenvedélyét titkolni, mert ugyancsak nagy szégyen esett volna rajta, ha a törvényttevő szenátorra sül ki ilyen tilalmas dolog.

Kondorossy uram gazdálkodott és egy nagy granárium állott az udvarán ott, ahol most a Péterfia-utczai kaszárnya van. Ide járogatott fel a szenátor ur egy pipa dohányra, mikor dolgát elvégezte. Itt háborithatlanul élvezhetett.

Igy tett pár nappal azután, hogy Évát elnyelte a föld. Felment a magtárpadlásra s önelégült arczczal szedte elő a szarufák mögül pipázó eszközeit. Elvezettel töltötte meg a kezdetleges fapipát és épen csiholni kezdett a kovából, mikor felnézve, majd hanyatt vágódott ijedtében: előtte állt halálsápadt arczczal, beesett szemekkel *Babolcsy* Eva.

A szenátor ur, a mikor a szökevény asszonyt meglátta, — egyszerüen megnémult. Homlokán a vastag erek kidagadtak, az arcza biborvörös lett és menydörgő

világhirü jégbarlangja, abból látszik, hogy juniusra 500 franeziaországi turista jelentette be látogatását. Mindenki vágyódik már a szabad természetbe, a nyaralás után s a szinházak, téli mulatóhelyek mindjobban veszitik vonzó erejüket. A magyar királyi opera a saison végére sláger-nek Bianchi Biankát szerződtette, aki meseszerü müvészetével most is elragadta a budapesti közönséget. A magyar szinház Blumenthal Arany kakas ával azaz még közönséget hóditani, Somossynál pedig Szvoboda Albin, a 70-es évek hires tenoristája vendégszerepel. Elegánsabb, fessebb Eisensteint a „Bőregér" ben képzelni sem lehet Szvobodánál. Alig volt tenorista, aki annyira tetszett volna a nő világnak mint Szvoboda; különösen a Lipótváros asszonyai annak idején elhalmozták virággal — és rózsaszinü boket doux-al. Most igaz, meggyérültek a csigába göndörülő, egykor hóditó fürtök és a szem végébe verődött ránczok a közelgő telet jelentik. De termete még délczeg a hires Eisensteinnek s nem egy elvirágzott beauté siet az orfeumba, emlékezn régi szép időkről.

A nyári szinházak annál jobban készülődnek. Makó társulata jövő hó 6 án kezdi meg előadásait a Krisztinavárosi szinkörben és számot tévő erői közt ott van a vidék egyik legjobb baritonistája, Juhász Sándor, a szegediek kedvencze is. Juhász egyébbként debreczeni ember.

A tavaszi saison legszebb asszonyait, a legszebb toiletteket a mücsarnokban látjuk. Valóságos divat most a müpártolás, a müértés; és a jourok királynői csak ugy dobálóznak a plein-air, széles enetkezelés, meleg tonus stb. müszavakkal. Nem sokára eljut ez a divat a vidékre is, mert Szeged után most már Kassa is tervez képkiállitást. A felvidék emporiumában különben most az irodalom is törekszik előre s egy ottani igyekvő tehetséges fiatal iró, dr Bányay Sándor, sem fáradtságot, sem költséget nem kimélve, ebben a hónapban inditotta meg Uj Század czimü folyóiratát. A budapesti irók java: Szomaházy István, Papp Dániel, Makai Emil stb. neveivel találkozunk hasábjain. Kiállitása is rendkivül csinos és mint a vidéken első eféle Revut, mint uttörőt örömmel üdvözöljük. Illik is, hogy az Uj Század Kassán kezdje mükődését, ahol a mult század végén a lelkes Kazinczy első szépirodalmi lapunkat, az Orfeus-t adta sajtó alá. Mi volt akkor a szerkesztés és kiadás, elég, ha Kazinczy egyik lelkes barátjához intézett leveleiből következőket czitáljuk: „. . . Temérdek törekedés és fáradtsággal valahára szét küldöttem az Orfeust. A praenumeránsokat numerizálván tsekély a számunk, de én nem tsügedek, jólehet felette sok Etempláris marada a nyakamra . . ."

Száz és egynehány év év elmultával kivánjuk a Kazinczy hagyományait ápoló lelkes ifju Redaktornak, hogy egyetlen Etemplaris se maradjon a nyakán.

SZINHÁZ.

A bányamester.

— Sárosi Paula vendégszereplése. —

Az uj subrett, akit *Sárosi* Paulának hivnak, — bájos, ifju leány tegnap harmad izben játszott a debreczeni szinpadon olyan sikerrel, mely egyrészt kielégitette a közönséget, másrészt megelégedéssel töltheti el a fiatal énekesnőt, aki hamarosan jutott igazi sikerhez az ország egyik első szinpadán. — Zeller kedves zenéjü operetteje a Bányamester került szinre hosszu pihentetés után. *Sárosi* Paula Nelly csipkeverőleány szerepét játszotta és énekelte. Megjelenésekor az orchesterből diszes virágállványt nyujtottak fel neki, a közönség pedig biztató tapsokkal fogadta. Temperamentummal játszott, mozdulataiban a kellem a szeretetreméltósággal párosul és tehetsége sikerrel küzdött meg az elfogultsággal, melytől a müvésznői pálya kezdetén még a legkiválóbb tehetség sem szabadulhat teljesen. Pályája iránt főkép azért biztat a legszebb reményekkel, mert pajzán kedve, élénk temperamentuma nem csak illuziót kelt, de megteremti az operettében azt a hangulatot, melyre föltétlenül szükség van, mely nélkül az operette egy egész estén át nem tudna szórakoztatni. A tegnapi siker után most még nagyobb érdeklődéssel tekintenek a méltán sok reményre jogositó tehetség fejlődése elé.

* **Pailleron meghalt.** Sokan vannak az olyanok bizonyára, a kik bámulattal olvasták tegnap távirati rovatunkban a hirt: Pailleron meghalt! Még többen, a mikor megtudták a halál okát: a vénség. A mivel ki van emelve Pailleron legcsodálatosabb sajátossága: az örök fiatalság. Es csakugyan a benfenteseket ez egyszer csakugy meglepte a gyászhir, mint a távol esőket. A legfinomabb esprit képviselője tért meg vele a régiek közé — az utódait vajmi gyöngécskén áldotta csak meg a sors ezzel a csodálatos tulajdonsággal. Nálunk csak olyan kedvelt volt Pailleron, mint odahaza. Az érzékeny lelkek még ma is sokat zokognak az *Egér* megható históriáján, az inyeseknek pedig nagy kedvük telik annyi idő után is az *A hol unatkoznak* — melyet éppen szerdán adtak szinpadunkon Sz. Prielle Kornéliával — finom párbeszédeiben. Az ujabb dolgai kevésbbé tetszettek már. „A komédiások" ugyan mai is szerepel még a müsoron, de már a legujabb kettős vigjátéka a „Többet észszel . . . és erővel" czimü, ahogy letünt a franczia szinpadok-

---

hangon rivalt a boldogtalan teremtésre e szavakkal:

— Mit müveltél te szerencsétlen?

Éva nem sütötte le szemeit, hanem odanézett bátran a szenátor szikrázó szemeibe és igy szólt: Nem tagadom, megöltem az uramat, mert ő megölte a gyermekemet. El is készültem a halálra, de *Kondorossy* néném bejött éjszaka a börtönömbe és erőszakosan kihozott onnan, hogy megmentsen a hóhér kezétől. Azóta itt vagyok. Mi lesz velem nem tudom A haláltól nem félek, hiszen mit ér nekem az élet gyalázata. Erős vagyok, határoztam. Itt a méreg nálam, beveszem s egy pillanat alatt megöl. Majd éjjel titkon eltemetnek s nem lesz miattam asszonyné némnek se bántódása...

A szenátor ur husos arczán két könycsepp gördült végig. Sajnálta ezt a fiatal, szépséges asszonyt, ki gyermekágyi lázában és legázolt anyai méltóságának dühében megfojtotta gyermekének apját. Talán nem is tudja, hogy mily iszonyu vétket cselekedett? Talán az őrület nehezedett lelkére, mikor gyermekének gyilkosát megölte?

Nem csalódott, Évát a fájdalom megőrjitette . . .

Egy szempillantás alatt határozott. Megfogta az Éva jéghideg kezét és levezette a granariumból. Már leszállt az alkony, mikor beléptek a házba. Kondorossyné majd sóbálványnyá változott, mikor Évát meglátta. Letérdelt az ura elé s görcsös zokogás közt átölelte lábait. Fuldokló hangon mentegette cselekedetét. Nem vitt rá a lélek — zokogá — hogy hóhér kezére jusson ez a szerencsétlen asszony. Hiszen nincs helyén az esze és nem tudja, mit cselekedett. Én rejtettem el, hiszen ő nem bünös, csak gyermekéért állt boszszut; nem tett egyebet, mint azt, a mit talán más száz anya is megtett volna megőrjitő fájdalmában.

A szenátor ur felemelte a nagy aszszonyt és átölelte. Mikor aztán kibontakoztak egymás karjaiból, ápolás alá vették a boldogtalan Évát, ki a jelenet alatt leroskadt a fájdalomtól.

Reggel aztán mikor a tanács szokás szerint összeült, kézen fogta a szenátor ur Évát, beültette egy kocsiba s felvitte a tanácsterembe. Nem szólt eleinte semmit, csak odaállitotta a boldogtalant birái elé. Csöndes moraj futott végig a tisztes arczokon, de csakhamar csend lőn, mikor Kondorossy szenátor ur imigyen kezdte beszédét:

Nagytiszteletü Nemes tanács! Adjunk hálát Istennek, a mi Urunk Jézus Krisztusban, hogy nem engedte végrehajtani itéletünket. Ez az asszony már halott, holtakat pedig nem szokás fejvesztésre itélni. A fájdalom elvette eszét, megőrült. Engedjük őt szabadon, bizzuk dolgát a fölséges Istenre, ki már megbüntette őt.

Minden szem *Éva* felé fordult, ki mosolyogva tekintgetett a szenátor és prezideáló főbiró Uramra. Majd egy gyermekaltató nótába kezdett, melytől megborzongott a tisztes gyülekezet. Mikor aztán elvégezte dalát, szépen meghajtotta magát és kaczagva kirohant az ajtón s az emeleti ablakot felszakitva, leugrott az udvarra.

Ugy szedték fel vérbeborultan. Elesztgették, ápolták és két hét mulva meggyógyult. A lelke azonban örökké beteg maradt. Csöndes, szelid teremtés vált belőle s csak akkor rázta meg lelkét a fájdalom, mikor kis gyermeket látott. Szépen, lágyan magához ölelte ilyenkor a gyermekeket és dalolt nekik suttogó csöndes hangon. Amint aztán látta, hogy megállnak körülötte és bámulják, elbocsátotta a kis lelkeket és megint visszatért arczára a fagyos nyugalom.

Tiz éven át hordozta lelki kinjait, mig végre megkönyörült rajta a jó Isten. Mint egykori feljegyzésekben olvasom, haláltusájában pillanatra visszanyerte eszét. A férje nevét suttogta s aztán fáradt lelkét kilehelte . . .

1686 ban vitték ki a péterfiai temetőbe. Nagy sokadalom volt a temetésén. Predikátor Tiszteletes *Balsay* Uram kisérte ki a halottat, a nép meg virágokat szórt sirjába . . .

. . . Évek mulva is babonás félelemmel emlegették az emberek az *Éva* aszszony szomoru történetét és sirjáról halálos betegség ellen titkon füveket hoztak, mert ugy tartották, hogy ez annak a szivéből nő, kinek az Isten megbocsáttot.

ról, azonképen a mieinkről is. Régibb dolgai közül föl-föleleveniti még nálunk a „Szikrá“-t meg az „Ahol mulatnak“-ot, szellemes párját a Mulató világnak. Ami az élete történetét illeti, tudnivaló, hogy 1834-ben született; az idén szeptemberben töltötte volna be hatvanötödik évét. Hivatalnoknak készült, kezdetben titkár volt egy jegyzői irodában, de mikor a „Paraziták“ cz. első vigjátéka sikert ért, buesut mondott pályájának. 1868-ban irta „Ahol unatkoznak“-ot, mely a Gymnase szinpadáról kezdte meg világot járó utját. Utolsó darabját 1896 ban adták először.

* **Prielle Kornéllia beteg.** Rövid szinházi jelentésből vesszük a lehangoló hirt, hogy *Prielle* Kornélia, a két estén át oly nagy szeretettel és lelkesedéssel fogadott nagy müvésznő *ma nem tarthatja meg harmadik vendég felléptét*, mert hirtelen támadt sulyos betegsége az ágyhoz köti, igy a *Marcelle* csak a jövő héten kerülhet szinre. Adja Isten, hogy a mindanynyiónktól féltett beteg müvésznő mielőbb teljesen felgyógyuljon! Ma különben a *A Stomfay családot* adják s az igazgatóság tudomására hozza a t. közönségnek, hogy a kik a Marcellre előreváltott jegyeiket a müsorváltozás miatt nem akarják megtartani, a szinházi pénztárnál beválthatják.

A debreczeni ipartestület.

— Dr. Boldisár Kálmán leköszönése. —

Röviden már hirt adtunk arról, hogy dr. *Boldisár* Kálmán rendőrkapitány, az ipartestület hatósági biztosságáról leköszönt. Erről most hosszabb beadványban értesitette az ipartestület előljáróságát is.

A beadvány nem egyszerü, sablonos értesités, hanem gazdag tárháza a jó tanácsoknak, a melyek hosszas tapasztalat gyümölcsei s a melyekkel élve az ipartestület eredményes munkáját segitheti elő, Különösen fontos és aktuális a Debreczenben elmaradt *iparoktatásra* vonatkozó része. A megszivlelendő s az iparosokat közelrül érdeklő sorokból reprodukáljuk a következőket;

„Egyéni természetem a szemlélődésre hajló lévén, számtalan apró körülmény, a mely a mindennapi élet eseményeinek láncát szemekként alkotja, mozaikszerüleg kitárta előttem azt a térképet, melyre a kenyér és marok harcza fog a jövőben rajzolódni.

Az ipartestület a küzdő egyesek összegyüjtése, erőtömörülés ellenséges erőkkel szemben s egyik alakja a társulási eszme kivitelének; de csak módozat a czél megközelitésére, keret, a melybe rikitó szinekből is, összhangzatosan is lehet képet festeni. En azt hiszem, hogy a debreczeni ipartestületben meg lesz a szándék és a képesség megfestésére egy jobb jövőnek.

Az önigazgatás megvalósitására müvelt, képzett tényezők kellenek, azért czélja az ipartestületnek müvelt, széles látkörü iparos nemzedék képzése, hogy általa uj, melegen lüktető vér hatoljon a nemzet ereibe. S termelőképes földmivelő népmunkája mellett izmos, versenyerős iparos kezek szoborként fogják kigyurni a nemzet anyagából a mindnyájunk által álmodott modern Magyarországot.

A debreczeni ipartestület bölcsőjénél nem oktalan jövendölés talán, ha annak vezetésre hivatottságát is fölhozom. A hazai iparosság megmagyarositására törekvés, nemzeti irányban való előljárás sehol sem helyénvalóbb és épen Debreczennek szinte kötelességszerü hivatása lesz.

S mig erre az uj intézmény megérik, megerősödik, váljék hagyományossá tagjai közt az egyetértés, hogy szereplésének külső hatása elégedetlenséget soha se szüljön, mint a hogy az eddigi belső müködés közben nekem is mindig az ellentétek kiegyenlitése volt vezérlő törekvésem, — melyről legyen szabad itt is szerénytelenség nélkül kinyilatkoztatnom, a mit a rendőrfőkapitánysághoz intézett lemondó jelentésemben elmondottam, hogy az előkészités ellenőrzésének és részben irányitásának munkája közben előttem mindig az lebegett, hogy a gyönge és viharos időben ültetett csemetékből életerős gyümölcsöző fát növelhessen az idő és e tekintetben való tényked ésemre, — a mi által a személyemhez kötött hatósági kiküldetésnek véltem megfelelni, — azt hiszem a becsületesen teljesitett kötelesség öntudatával nézhetek vissza.

Midőn azért, hogy mindezt elmondhatom távozásomkor, köszönetet mondok az Ipartestület Előljáróságának és általa az összes debreczeni iparosoknak, ezzel egyuttal kifejeztem azt is, hogyha csekély erejü munkásságomnak van eredménye, irassék érdemül azoknak. a kik lehetővé tették nekem már most a megalakulás szép sikerének konstatálását.

Tisztelettel kérem az Előljáróság minden tagját, hogy együtt müködésünket, a mennyiben abban részem volt, emlékükben jóakaratulag megtartani sziveskedjenek.“

Legujabb.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

A kuriai biráskodás.

Budapest, április 22. (Érk. d. u. 2 ó.) A képviselőház igazságügyi bizottsága *Fabinyi* Teofil elnöklésével folytatta a kuriai képviselőválasztási biráskodásról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását. A bizottság elhatáaozta, hogy a törvényjavaslat 141. szakasza, mely szerint *az adóhátralék nem szolgálhat okul a választási névjegyzékből való kihagyásnak — a törvény kihirdetése után azonnal életbe lép* és a belügyminiszter felhatalmaztatik, hogy az e czélból, nevezetesen a hivatalból való pótösszeirás tárgyában az esetleg szükséges intézkedéseket tegye meg.

A Figaro leleplezései.

Budapest, április 22. (Érkezett d. u. 2 ó.) A Figaró ma *Gobert* vallomását közli, mely szerint **Eszterházy Walsin előtte kijelentette, hogy a borderót ő irta es pedig felsőbb rendeletre.** *Billot* tábornoktól a borderau irásáért nyolczvanezer frankot kapott.

A Hentzi szobra.

Budapest, április 22. (Érk. d. u. 2 ó.) Hentzi szétbontott szobrát társzekereken ma hajnalban szállitották el a várból a lipótmezei hadapród iskola udvarába.

Hajók összeütközése.

Budapest, Az istriai partok közelében Flink és Petka nevü osztrák gőzhajók összeütköztek. A Flink elmerült. A hajón tartózkodókat mind megmentették.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára irni, ha lehet porzó nélkül!

Népkönyvtár az árok-utczai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

— **A Prot. Irodalmi Társaság meghivása.** A Protestáns Irodalmi Társaság a hazai protestántizmus számos előkelőségét, csaknem egész szellemi arisztokrácziáját egyesiti kebelében. A társaság czélját a neve kifejezi, de főként a protestáns szellemü tudományos irodalmat müveli. Ezt a társaságot a kálvinista Róma vendégéül tisztelheti az idén. Tegnap e tárgyban értekezlet tartatott a városházán *Kiss* Áron püspök, gr. *Degenfeld* József kerületi főgondnok és főispán, *Simonffy* Imre egyházközségi főgondnok és polgármester elnöklése mellett. Rajtok kivül jelen voltak az értekezleten: *Balogh* Ferencz, *Csiky* Lajos hittanárok, *Materny* Lajos ág. hit ev. főesperes, *Dóczy* Imre középiskolai felügyelő, *Somogyi* Pál tanár, egyházi főjegyző, *Márk* Endre ügyv. kamarai elnök, kollegiumi ügyész, *Zádor* Lajos a kereskedő társulat elnöke, vár. biz. tagok, *Vecsey* Imre tb. főjegyző, *Oláh* Károly, *Roncsik* Lajos tanácsnokok, *Aczél* Géza főmérnök. A jegyzőkönyvet Vecsey Imre vezette. Az értekezlet egyhangulag megállapodott abban, hogy a Protestáns Irodalmi Társaságot az egyházkerület és Debreczen város közönsége nevében meghivja Debreczenbe, felkérvén, hogy őszi közgyülét, szeptember havában városunkban tartsa. A Vecsey Imre által szövegezendő meghivást, *Kiss* Áron püspök, gr. *Degenfeld* József főgondnok és *Simonffy* Imre mint polgármester és főgondnok irják alá s igy küldik el a társaság Pápán lakó elnökéhez *Gyurácz* Ferencz dunántuli ág. hitv. ev. püspökhöz. A társaság gyülése alkalmából a legnagyobb valószinüség szerint szerencséje lesz Debreczennek *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszterhez is, aki alelnöke a Prot. Irod. Társaságnak.

— **Bessenyei Széll Farkas** kir. táblai tanácselnök, mint már régebben emlitettük, lemondott a Csokonai Kör elnökségéről, de a Kör választmánya nem nem tudott belenyugodni, hogy elveszitse fenkölt lelkü vezérét, a kiváló irót, aki a debreczeni irodalom fejlesztésében és népszerüsitésében, a Csokonai-Kör élén, kiváló érdemeket szerzett. — A kör vezetőségének megbizásából ma délután *Benedek* János dr. titkár,

Dicsőffy József ev. ref. lelkész és *Tóth* Béla választmányi tagok keresték fel s ékes beszédben fejezték ki a Csokonai-Kör ragaszkodását, egyszersmind kérték, hogy a nagy czél érdekében, melyet ez a kulturális intézmény szolgál, vonja vissza lemondását. *Bessenyei Széll* Farkas ezután kijelentette, hogy az elnöki tisztet továbbra is megtartja. E hir bizonyára mindenütt örömet és megelégedést kelt, ahol csak érdeklődnek Debreczen tevékeny irodalmi körének müködése iránt.

— **A V. H. O. Sz. estélye.** Tisztelettel van szerencsém felkérni azon hölgyeket, kik a V. H. O. Sz. javára rendezendő szinházi est előkészitéséhez szives közremunkálatukat megigérték, kegyeskedjenek f. hó 23-ikán, *azaz vasárnap délelőtt 10 órakor* a városháza nagytermében megjelenni. Debreczen 1899. április 19-én. — Koncz Ákos tb. tanácsnok, a V. H. O. Sz. debreczeni bizottságának elnöke.

— **Az Osztrák-Magyar Bank Debreczenben.** Az Osztrák-magyar Bank fióküzleteinek főnökei évente szokásos értekezletüket az idén — értesülésünk szerint — Debreczenben fogják megtartani, még pedig Pünkösd táján. Mihelyt a Debreczeni Kereskedő Társulat ennek a tervnek hirét vette, sietett disztermét és vendégszeretetét fölajánlani az előkelő pénzügyi férfiak s kapaczitások értekezletének. A bank örömmel és köszönettel fogadta eme quasi meghivást és igy — bár még eddig hivatalos formában végleges döntés nem történt, csak nem bizonyosnak tekinthető, hogy a Monarchia legelső pénzintézetének főnökeit városunk vendégeiül tisztelheti. Tavaly Triesztben volt hasonló értekezlet.

— **Ügyvédek bankettje.** Márk Endre ügyvéd, egyházkerületi főügyész azon alkalomból, hogy a debreczeni ügyvédi kamara elnökévé választották, fényes ebédet adott az ügyvédi kar tiszteletére. Az ügyvédek e lakomát hasonlóval fogják viszonozni s a Márk Endre tiszteletére legközelebb megtartják a nagy lakomát.

— **Az alsó-szabolcsi tiszai ármentesitő társulat közgyülése.** — Az alsó-szabolcsi tiszai ármentesitő-társulat gr. *Desewffy* Aurél elnöklete mellett f. hó 29-én d. e. 11 órakor Debreczenben a társulat hivatali helyiségében (Széchenyi-u. I. szám I. emelet) rendes közgyülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Számadásvizsgáló küldöttségnek az 1898. évi számadások megvizsgálására vonatkozó ezen meghivóhoz I. jel alatt csatolt jelentése s erre vonatkozó intézkedés. 2. Póka István választmányi tag elhalálozása folytán egy választmányi tagsági hely betöltéséről intézkedés. 3. A társulat igazgató választmánynak — az alábbi tárgysorozatban foglalt ügyekre vonatkozó előterjesztése és javaslatai. A közgyülést megelőzőleg ugyancsak Debreczenben a társulat hivatalos helyiségében f. hó 29-ik napján délelőtt 9 órakor igazgató választmányi gyülés lesz.

— **Eljegyzés.** Dr. *Noszlopy* Antal, a szegedi járásbiróság kitünő albirója s eljegyezte *Szinay* Erzsike kisasszonyt Debreczenből, dr. Szinay Gyula országgyülési képviselő földbirtokos bájos leányát.

— **Meghivó.** A Csokonai-Kör 1899. évi április hó 23-án, vasárnap d. e. 10 órakor a kereskedelmi akadémia disztermében rendes évi közgyülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Titkári jelentés az 1898. évről. 2. Evi mérleg és költségvetés bemutatása a számvizsgálók jelentésével. 3. Választmányi javaslat tiszteletbeli tag választás iránt. 4. Tisztikar és a választmányból kilépők helyére uj tagok választása,

— **A szem egészségtana.** Most jelent meg *Burger* Péter dr. debreczeni orvos könyve a szem egészségtanáról. A könyv diszes és csinos kiállitásu s két forintért kapható a szerzőnél. A könyv ismertetésére — mely az orvosirodalomban hézagpótló mü — legközelebb részletesen visszatérünk.

— **Halálozás.** *Tarnóczy* Tivadar m. kir. honvéd-alhadbiztos ugy a maga, mint családja s összes rokonság nevében fájdalommel tudatja édes anyjának előbb *Tarnóczy* Tivadarné, majd Kun Pálné szül. *Ujházy-Stein* Ilma asszonynak élete 61-dik évében, folyó évi ápril hó 20-ik napján hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei folyó hó 22-ikén délután 3 órakor, az ev. ref. egyház szertartása szerint fognak, a városi közkórházból rövid ima után, a Kossuth utczai temetőben örök nyugalomra tétetni.

— **A hirdetési bélyeg eltörlése.** Budapesti levelezőnk irja: A lapkiadók országos egyesülete a hirdetési bélyeg eltörlése iránt folyamodott a törvényhozáshoz. A kérvény szombaton került a képviselőház elé, mely kiadta azt a pénzügyminiszternek. Hogy mikor kerül elintézés alá, nem tudjuk, de azt már kijelentette a pénzügyminiszter még szombati beszédében, hogy foglalkozik a kérdéssel s hogy legközelebb meg is fogja oldani. Mig azonban a miniszter igérete csak általánosságban mozgott, addig Molnár Béla előadó már közelebbről is kereste, milyen irányban keresi a miniszter a megoldást. Vagy el fogja törülni a hirdetési bélyeget egészen, vagy a hirdetési dijak ára szerint fogja kiszabni a bélyegdijat. Ezt a második esetlegességet nem tarthatjuk épen szerencsés ötletnek, mert ugyszólván nyilvános számadásra, illetőleg üzleti titkaik elárulására kötelezi a hirlap vállalatokat. Itt csak egyetlen módja van a baj orvoslásának. Legyen az állam gavallér s mondjon le arról a néhány forintról, mely a hirdetési bélyeg révén a kasszájába befolyna. S ezt annyival is inkább megteheti, mert beveszi más oldalról, a felszabadult hirdetések folyton fokozódó forgalomból s az ipar emelkedéséből.

Annyiszor hangsulyozták már az ipar és kereskedelem emelésének szükségességét, — hát kezdjék el itt, engedjék meg, hogy a kereskedő és iparos legalább ingyen kinálhassa az áruját töröljék el a hirdetési bélyeget. Hanem e mellett ne feledkezzék meg a kormány a hazánkat elözönlő külföldi lapok hirdetéseiről sem. Azokat tessék bélyeggel sujtani, mert azok igazán ártanak, még pedig nemcsak iparunknak és kereskedelmünknek, hanem nemzeti konszolidációnknak is.

Ám szoruljanak ki ily irányu üdvös intézkedésünk folytán a külföldi hirlapok, legalább bennmaradnak az országban az előfizetési dijak s itt maradnak azok a milliók, amelyek hirdetések révén a külföldi ipar támogatására idegenbe vándorolnak. Igazán közérdekeinket szolgálná a pénzügyminiszter, ha a hirdetési bélyeg kérdésének elintézésénél a külföldi lapokról sem feledkeznék meg.

— **A köszvényes- és csuzos betegek** figyelmét ne kerülje el azon páratlan hatásu csuz- és köszvény elleni kenőcs, mely Zoltán Béla udvari szállitó gyógyszertárában Budapesten kapható üvegenként 1 frtért. Az elismerő levelek ezre bizonyitják, hogy e kitünő kenőcs 15—20 éves bajokat néhány nap alatt biztosan meggyógyit.

— **Rablás a vonaton.** *Jancsó* Lajos debreczeni szürszabó ugyancsak megadta az árát annak a debreczeni szokásnak, hogy nem indulnak el soha hazulról egy pár százas vagy éppen ezres bankó nélkül. Jancsó ugyanis tegnap éjjel a kolozsvár—tövisi vonalon utazott. A vasuti kocsiban egy gyanus külsejü ember mellé került, a ki oly különös magaviseletet tanusitott, hogy Jancsó a kalauztól külön kocsit kért, a melybe bezárkózva elaludt. Tövisen aztán, midőn a kalauz felköltötte, Jancsó rémülten vette észre, hogy a podgyásza és kézitáskája a kocsiból eltüntek. Hirtelen kabátja zsebéhez kapott, a melyben 1500 frtja volt, — rémülete azonban még fokozódott, midőn észrevette, hogy kabátja föl van vágva s onnan az 1500 frt. hiányzik. Azonnal táviratoztak több vasuti állomásra s a kolozsvári rendőrségre is. Szabó József alkapitány azonnal megindította a vasutnál a vizsgálatot a rejtélyes tolvaj kinyomozására és ma délelőtt Jancsó maga is Kolozsvárra jött a nyomozás folytatása czéljából.

— **Régi sörcsarnok — uj gazda.** A városunkban évtizedek óta előnyösen ismert Vilmos-féle sörházat *Ring* Béni törekvő vendéglős vette át, aki a sörcsarnokot és a hozzá tartozó diszes éttermet a legmodernebb igényeknek megfelelőleg rendezte be. A derék vendéglős törekvése méltó a legmelegebb pártolásra. A sörcsarnok már tegnap este megnyilt s a megnyitás alkalmából szükebb körü társaság volt jelen, melynek volt alkalma meggyőződni a kitünő felszolgálásról és a ritka pontosságról. Ma este Dajna Bandi fia zenéje mellett a nagyközönség előtt is megnyilnak ujonnan berendezett termei a sörcsarnoknak.

— **Talált kulcs.** Egy köteg apró kulcs találtatott. Tulajdonosa átveheti a II. ker. rendőrségnél.

3 évi jótállás mellett.

Alapittatott 1875-ben.

Butor-áruház

Üzlethelyiség: Piacz-utcza 71. szám.

Gyárhelyiség: Szalka-utcza 5. szám.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség szives tudomására hozni, hogy helybeli gyáramat és üzletemet a jelenkor igényeinek megfelelőleg egészen átalakitottam.

Gyáramban a legegyszerübbtől a legmagasabb igényeket kielégitő ó-német, renaissance, angol, barock és a legujabb secession stylü ebédlő, háló- és salonbutorok készülnek.

Jelenleg több mint 100 szoba teljes berendezés látható az ujonnan átalakitott üzletemben.

☛ **Költség-jegyzékkel és mintákkal készséggel és dijmentesen szolgálok.** ☚

Schwarz Vilmos,

diszitő és butorgyáros.

3 évi jótállás mellett.

— **Saáp nem tagosit.** A mint bennünket Saápról ujabban értesitenek, ott a tagositani akarók — bár meg volt a törvényben meghatározott többségük — a békesség fennmaradásáért visszavonták kérelmöket s az eddig felmerült költségeket a tagositást akarók és nem akarók közösen viselik. „Tehát — irja saápi levelezőnk — a béke, egyetértés ujra megjelent a községben, a lidércnyomás alul felszabadultunk, a tagositásról most már mint egy nehéz álomról mosolyogva beszélnek az emberek.

— **Katonazene a „Magyar Király"-hoz** cz. kávéházban ma szombaton este a 39-ik gyalogezred zenekara hangversenyt tart a következő müsorral :

1. Nyitány „Norma" operához Bellinitől. 2. „Az én dalaim", keringő, Krausetól. 3. Ábránd „Rigoletto" operához, Verditól. 4. Kahlenbergi falucska". Polka fr. Fahrbachtól. 5. Rakóczy. Nyitány. Kélertől. 6. „A korcsolyázók". Keringő, Waldteufeltól. 7. „Pikánslapok". Egyveleg. Komzáktól. 8. „Excellsior". Mazurka, Strausstól. 9. Ábránd „Hoffmann meséiből". Offenbachtól. 10. Farsangi gyermekek. Keringő, Zichrertől. 11. „A néma trombitás". Hangversenydarab. Kürtre. Löschnertől. 12. „Adella". Gyorspolka, Gleisnertől.

Belépti dij nincs. Ezen hangversenyre a zenekedvelő közönséget meghivja s minél számosabb látogatást kér tisztelettel

Erőss Jakab, kávés.

x **Hivatali helyiségül,** esetleg *ipari czélokra raktárnak* stb. igen alkalmas, nagy, egy emeletes ház a központban, akár egészben, akár két részre osztva, olcsó bérösszegért kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

x **„Sirius".** Korszakalkotó találmány, melylyel bárki és bárhol a leghatásosabb világitást érheti el A „Sirius" a legtökéletesebb, legmegbizhatóbb és legolcsóbb légszeszfejlesztő automata, teljesen veszélytelen, kis helyen kevés gondozást igényel. Ezen készülék előnyeit nagy elterjedsége igazolja; sok száz gép van már évek óta kül- és belföldön forgalomban. A gép hideg uton, önállóan müködik, s különösen alkalmas nyaralók, kávéházak, vendéglők, gyárak, lakások, üzlethelyiségek stb. világitására, továbbá mint fütőgáz ipari czélokra, gázmotorok hajtására, laboratóriumokban stb. Ára 250 frttól feljebb. Bővebb felvilágositással és prospektussal szolgál a „Sirius" osztr. magyar lég-gáz-ipar (közk. társ.) Vezérképviselő: Bothe Frigyes, Bécs, IX. Mariannengasse 2.

x **A t hölgyközönségnek.** Senki ne mulassza el a hirneves Pannonia-crémet legalább egyszer használni. Bővebbet Eibach Ödön gyógyszertárának mai hirdetésében.

x **Osztálysorsjegyek v. telére ajánljuk** az általános ismert és jó hirnévnek örvendő Lukács Vilmos (Budapest, V., Fürdő-utcza 10.) bankházat, hol az osztálysorsjátékra vonatkozó mindennemü kérdésben szivesen kap mindenki felvilágositást, valamint kivánatra játéktervezetek azonnal ingyen és bérmentve megküldetnek.

DEBRECZENI VÁROSI SZINHÁZ.

Folyószám 201. Bérlet 166. sz. „A"

Ma szombaton, 1899. április hó 22-én,

Stomfay család.

Szinmü 3 felvonásban.

Holnap vasárnap, április 23-án két előadás: délután 3 órakor leszállitott helyárakkal

A baba.

operette.

Este fél 8 órakor, rendes helyárakkal, bérletszünetben :

A Gyurkovics lányok.

Életkép 4 szakaszban.

Kiadó és laptulajdonos:
Csokonai nyomda
Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.
Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

Intézetünk kebelében müködő **hitelrészes csoport**

é. o. 500—5000 frtig

váltó hitelt engedélyez.

Jelentkezések naponként elfogadtatnak.

Leszámitolás hétfőn, szerdán és pénteken.

Alföldi Takarékpénztár
Debreczenben.

Szatmár-Nagybányai vasut részvénytársaság.

Meghivó

a Szatmár-nagybányai vasut részvénytársaság részvényeseinek

XVI. rendes közgyülésére

mely folyó évi május hó 12-én délután ½5 órakor, a m. kir. államvasutak igazgatósági épületében (Budapest, VI. Andrássy-út 75., I. emeleti ülésterem) fog megtartatni.

Tárgysorozat:

1. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
2. Az 1898. évi mérleg és zárszámadások megállapitása.
3. A nyereség hovafordítása iránti határozathozatal.
4. Határozathozatal az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény tárgyában.
5. Felügyelő-bizottság választása.
6. Az igazgatósági tagok jelenléti jegyei értékének megállapitása.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált és jóváhagyott mérleg 1898. deczember 31-én a következő tételeket tünteti fel.

Vagyon	frt	kr.	Teher	frt	kr.
Vasutépités	1.250,000	—	Alaptőke	1.250,000	—
Uj beruházások	169,880	03	Tartalékalap	18,245	23
Letét	11,000	—	Beruházási alap	107,010	84
Adósok	94,479	44	Nationalbank für Deutschland kölcsön	60,000	—
			Letétek	11,000	—
			Hitelezők	24,089	39
			Üzleti felesleg:		
			maradvány 1897. évről 3260.69		
			Felesleg 1898. évben 51,753.32		
			Együtt	55,014	01
	1.525 359	47		1.525,359	47

Azon részvényesek, kik a közgyülésen személyesen vagy megbizottaik által résztvenni kivánnak, részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt f. évi május hó 4-éig a Magyar ipar- és kereskedelmi bank főpénztáránál (Budapest, V. Nádor-utc a 4.) vagy a Nationalbank für Deutschland főpénztáránál (Berlin, W. Voss-Strasse 34/a) letenni tartoznak, hol a letett részvényekről elismervények adatnak ki.

Az évi mérleg, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése f. évi május hó 4 étől kezdve az igazgatósági irodában (Budapest, VI. Dávid-utcza 8. sz.) naponta 9—12 óráig közszemlére lesznek kitéve és nyomtatott példányban minden részvényesnek rendelkezésére fognak állani.

Budapest, 1899. április havában.

Az igazgatóság.

Kiss Imre

szücsmester

Debreczen, főpiacz, Tamássy-ház 30. sz.

Elvállalok jutányos árban

mindennemü szücsmunkát

egyszersmind **téli bundanemüek, szőnyegek stb.** kedvező fetelek mellett

nyári megőrzés czéljából elfogadtatnak.

Huszonöt évi távollét alatt a külföld nevezetesebb városainak, ugymint Bécs, Berlin és Páris legelőkelőbb üzleteiben kellő tapasztalatot szereztem s igy egész bizalommal ajánlom magamat a t. közönség pártfogásába.

A nyaralásra beadott tárgyak tüzveszély ellen biztositott helyen tartatnak.

Hirdetmény.

Vagyonbukott **Schvarczkopf Dávid** csődtömegéhez leltározott **vászon** és **kézmüáruk csődalatti kiárulása** a debreczeni kir. törvényszék, mint csődbiróságnak 6384/1899. P. sz. végzésével elrendeltetvén, erről a venni szándékozó közönség azzal értesittetik, hogy az azonnali készpénzfizetés melletti kiárulás **a Gál Ferencz piacz-utczai 79. számu háza alatti bolthelyiségben** a folyó évi **április hó 22-ik napján** délelőtt 8 órakor veendi kezdetét, mely a következő napokon is folytattatni fog.

Debreczen, 1899. április hó 20.

Vadon Sándor,
ügyvéd, csődtömeggondnok.

PANNONIA-CRÉME

a legkitünőbb és teljesen ártalmatlan arczkenőcs, mely eltávolitja a **szeplőt, májfoltot, böratkát, pattanásokat** s a bőr mindennemü **tisztátlanságát.**

Biztos hatása már néhány nap alatt észlelhető.

Egy tégely ára **60 kr.**

Legfinomabb Pannonia-piperészappan **40** kr.

Főszétküldési raktár:

***Eibach Ödön** gyógyszertára.*

Budapest, VI., Andrássy-ut 55.

Főraktárak:

Török József gyógyszertára, Király-utcza 12.
Egger A. fiai gyógyszertára, Váczi-körut 17.

Kapható minden gyógyszertárban.

Igen alkalmas az utazásokon.
Rövid használat után nélkülözhetetlen.
Egészségügyi hatóságoktól megvizsgálva.
(Bizonyitvány kelt Bécsben 1887. jul. hó 3-án.

Sarg's Kalodont ja

elismert legjobb 77—24—12

fogtisztitó-szer.

A száj kiöblitése csupán fog- vagy szájvizzel nem elégséges a fogak tisztitására. Ehhez felette szükséges valamiféle **fogtisztitó szer** használata.

Mindenütt kapható.

Kertilak.

Sétakert 3. sz. alatt, gyümölcsös- és szőlőterméssel vagy a nélkül — **kiadó.**

Értekezhetni **Tóth Gyula vaskereskedésében.**

A ki **Epilepsiában** (eskór-, görcsök- és más ideges állapotokban) szenved, kérjen arról szóló füzeteket. Kivánatra ingyen és bérmentve megküldi a *Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.*

188 52 31

Bikszádi
árlappal
és ismertető
könyvecskével
bérmentve szolgál
A
KUTKEZELŐSÉG
BIKSZÁD,
(Szatmármegye.)

A **Bikszádi** **ásványos gyógyvizet,**

mely egyedüli a maga nemében, több hirneves egyetemi orvostanár és hirneves vikéki orvosok, hatásánál fogva fölébe helyezik a külföldi és drága **Selters** és **Gleichenbergi** vizeknek. Gyógyitó hatása a **bikszádi** ásványos gyógyviznek kitünően bevált idült és heveny légcsőhurut, hangszálag hurut, vérköpés ellen. Nagy konyhasó tartalmánál fogva vérhányás, tüdőcsucs hurutnál és kezdődő gümőkórnál, továbbá kitünő eredményt értek el a **BIKSZÁDI VIZ** alkalmazása által emészthetetlenség, idült- és heveny gyomorhurut, máj- és epe hólyagbántalomnál, a belek renyhe müködésénél, vesehomokban szenvedőknél, görvélykóros daganatoknál, heveny és idült női bántalmaknál, mint specificum vált be.

Bikszádi viz bérlője s a sztojkai viz főelárusitói:

Almer Lajos és Károly

nagybányai lakosok.

A **Sztojkai** **ásványvizet,**

mint Erdély gyöngyét nem hiába nevezték el **magyar karlsbadi viznek,** mert tényleg annak gyógyhatása a szigoru dieta betartásával: idült gyomorbántalom, máj- és epehólyag, valamint epekő bajoknál, nemkülönben **czukorbetegségnél** alkalmazva, valóságos csodákat müvel, kitünő hatásu a **SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ** a légzőszervek összes bántalmainál, valamint a női bajok és görvélykóros bántalmaknál is. — A **SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ** dus szénsavtartalmánál fogva, akár borral, akár gyümölcsszörppel vegyitve, mint kellemes üditő ital párját ritkitja. A **SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ** hosszas használata az ép szervezetben elváltozást nem idéz elő s igy a rossz ivóvizet is pótolja bármely vidéken, annyival is inkább, mert hosszabb állás után nem csapódnak ki belőle a szilárd alkotórészek, mely tulajdonsága lehetővé teszi a tengeren tuli szállitást. Kapható: Szabó Zsigmond, Csanak József, Geréby Fülöp, Riekl József Zelmos, Félegyházi János, Kontsek Géza urak füszerüzletében Debreczenben, a jegjutányosabb árak mellett.

Sztojkai
árlappal
és ismertető
könyvecskével
bérmentve szolgál
A
FORRÁSKEZELŐSÉG
SZTOJKA,
Szolnok-Doboka m.

További különlegességek:

Iró- és másoló tenták
Vizhatlan
bőrkenőcs.
Szabadalmazott talpvédőszer.
„Vandol".
Fémtisztitó kencze, ezüst és aranytisztitó szappan.
Bőr-fénymáz.
Szabalm. bekenőkefe
„Nigrettel"
folyékony fénymáz fekete és szines czipőknek **30 kr.**



Legjobb fénymázak a világon!

Aki azt akarja, hogy lábbelije szép fényes és tartós maradjon csupán

Fernolendt-féle fénymázat vegyen.

Világos lábbelieknek csak

Fernolendt természetes bőr-crème való.

Mindenütt kapható.

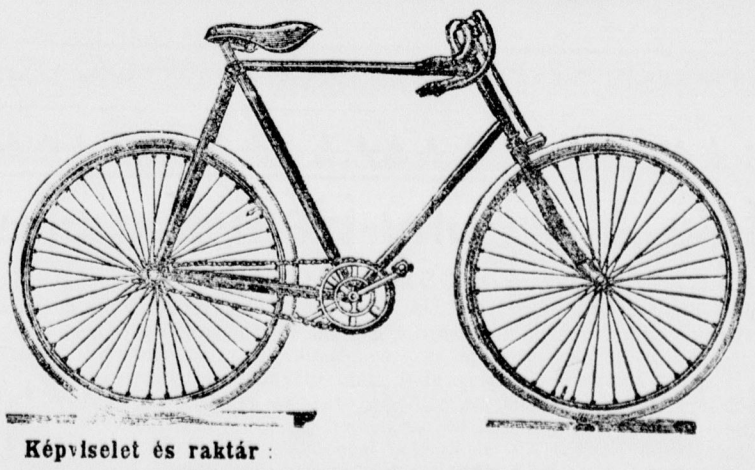
Gyár alapittatott **Bécsben 1832. évben.**

Gyári raktár: **Bécsben, I. Schulerstrasse 21.**

A számos értéktelen utánzatok miatt kérem jól figyelni nevemre **St. Fernolendt.**

Raktár Debreczenben: **Félegyházi János** urnál.

Használjon Ön fegyverkerekeket!!



Különös előnye:
utólérhetlen könnyü járás
(megerőltetés nem létezik)

Steyri fegyvergyár

a világ legnagyobb kerékpárgyára.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Magyarországi vezérügynökség:

KANN és HELLER czégnél
Budapest.

Képviselet és raktár:

Bauer és Társa Debreczen.

Nagy választék

a legujabb

női ruha mosókelmékben,

szőnyegekben

és

függönyökben.

Kardos László

Kossuth-utcza.

A tisztelt hölgyközönség szives figyelmébe!

Tisztelettel értesitem Nagyságodat, hogy 45 év óta fennálló üzletemet a mai napon **Wallerstein Fülöp Fiai** czégnek eladtam.

Egyszersmind bátorkodom becses tudomására hozni, hogy — **ugyanazon szabászuő vezetése alatt, ki nálam ezideig is müködött** — **ruhakészitési mühelyemet** továbbra is fenntartom.

E czélból a főpiaczon (Schäffer Nándor-féle házban) egészen a főváros mintájára berendezett

női divattermet

nyitottam, hol kizárólag **női ruhák készittetésével** foglalkozom.

Nagyobb munkaerő alkalmazása utján, ezentul a mélyen tisztelt hölgyközönség igényeit nemcsak — eddig is általánosan elösmert — gondos és izlésteljes munkával, hanem a leggyorsabb és legpontosabb kivitellel is törekszem kielégiteni,

Legujabb divatu ruhaszöveteket, selymeket és legdivatosabb ruhadiszeket **szabászati mütermemben** folyton készletben tartok.

Miután eddigi becses pártfogásáért hálás köszönetet mondok, nagyon kérem Nagyságodat, hogy ezen uj vállalatomat is támogatni kegyeskedjék.

Kiváló tisztelettel

ROTT L.

Főpiacz, 38. sz. Schäffer-ház első emelet, a főposta mellett.

FIGYELMEZTETÉS!

Az **Auer-féle,** különösen pedig a gázizzó-testekre vonatkozó szabadalmak érvényessége ellen többek által megkisérlett megsemmisitési peres eljárás a napokban eldőlt. Az e tekintetben illetékes hatóság, a magyar kereskedelmi miniszterium az **Auer-féle** szabadalmakat önálló magyar szabadalmaknak nyilvánitotta, s kimondotta, hogy a gázizzó-testek lényege köpeny alakú szöveteknek a világitásra kiválóan alkalmas módon izzó, kémiai anyagokkal való impregnálásában áll. E döntésnek gyakorlati következménye az, hogy Magyarországon ezentul kétségtelenül tilos a szabadalom tartama alatt szöveteknek impregnálása és elhamvasztása utján készitett gázizzó-testek készitése és forgalomba hozása avagy üzleti berendezésül használása, ha azt a szabadalomtulajdonos, alólirott **„Magyar gázizzó-fény részvénytársaság“** meg nem engedte, bármilyen kémiai anyagot használna is a készitő az impregnálásra.

Magyarországon jelenleg kizárólag alulirt részvénytársaság gyártja az ilyen izzótesteket s forgalomba is csak azok hozhatják, akik erre tőlünk felhatalmazást nyertek.

Debreczenben, gázizzó-testek forgalomba hozásával a debreczeni Légszeszgyárt biztuk meg, tehát izzótesteket eladni egyedül a nevezett gyár igazgatósága van Debreczenben feljogositva.

Bátrak vagyunk a n. é. közönség figyelmét e körülményre annyival inkább felhivni, mert a ki Debreczenben nem a légszeszgyártól vesz és alkalmaz izzótesteket, a hamisitványok értéktelensége és rosszaságán kivül ki lesz téve annak a kellemetlenségnek, hogy **rendőrség fogja a birtokában talált ilyen izzótesteket elkobozni,** miután hamis izzótesteknek forgalomba hozása és üzleti felszerelésül használása szabadalom-bitorlást képez, melyet nem leszünk hajlandók megtorlás nélkül eltürni s jelenleg is van folyamaton a debreczeni kir. járásbiróság, mint büntető biróság előtt egy ilyen szabadalom-bitorlási ügy.

Budapest, 1899. április hó 17.

Magyar gázizzó-fény részvénytársaság.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirnevos háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint **30 év óta megbizható, fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer,** melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget **„Horgony“** védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállitók, **Rudolstadt** (Thüringia).



Anyák, mielőtt

gyermekkocsit vásárolnak, tekintsenek, illetőleg rendeljenek meg ingyen és bérmentve egy gazdagon illusztrált katalógust az uj hygienikus ülésre és fekvésre idomitható, szétszedhető és mosható fölszereléssel ellátott kocsiról,

Baumann L. cs. kir. szabadalmáról

Bécs, VI./2. Millergasse 6.

Óvakodjunk értéktelen utánzatok vásárlásától; csak az a kocsi valódi, a melynek faalapzatára az itt oldalt látható védjegy van rásütve.

„Csokonai“ nyomda nyomása. 1899.